

Lausunto

28.08.2024

Asia: VN/1514/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tampereen Energia Sähköverkko Oy:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta.

Pääosin muutokset ovat hyvin perusteltuja. Seuraavaa kahta asiaa haluamme kommentoida.

1. Yhteislaskutuksen mahdollistaminen

Hallituksen esityksessä yhteislaskutuksen tavoitteena on yhdistää myynnin ja jakelun kulut samalle laskulle, jotta asiakkaan olisi helpompi saada kokonaiskuva sähkökustannuksistaan.

Hallituksen esitys pohjautuu älyverkkotyöryhmän loppuraporttiin (2018), johon esityksessä on viitattu. Älyverkkotyöryhmän raportti pohjautuu taas osittain vuonna 2010 määriteltyyn Pohjoismaiseen vähittäismarkkinamalliin. Vuodesta 2010 tähän päivään laskujen merkitys viestinnän pääasiallisena välineenä on vähentynyt merkittävästi. Suurin osa laskuista välitetään e-laskuina ja ainoastaan selvästi normaalista poikkeavat laskut kiinnittävät asiakkaiden erityishuomiota. Sähkön kulutusta ja siitä aiheutuvia kustannuksia seurataankin enemmän sähkönmyyjien tai verkkoyhtiöiden sähköisistä palveluista kuin perinteisiltä laskuilta.

Asiakkaiden ymmärrys sähkönmyynti ja jakelutoiminnan erosta on olennaisesti selkeytynyt vuosien mittaan. Nykyisin asiakkaat ymmärtävät paremmin, että kyse on eri toimijoista. Yhteislaskutus

hämärtäisi uudestaan liiketoimintojen eroa ja veisi siinä suhteessa kehitystä taaksepäin. Asiakkaalle tarjottavien vaihtoehtojen lisääminen ei mielestämme selkeyttäisi kokonaisuutta.

Hallituksen esityksen mukainen yhteislaskutus aiheuttaa verkkoyhtiön näkökulmasta liiketoimintariskin, jonka hallitseminen sitoo resursseja ja lisää kustannuksia. Esityksen mukaan asiakas ja sähkönmyyjä voisivat keskenään sopia yhteislaskutuksesta, mikä käytännössä tarkoittaisi, että verkkoyhtiö lainoittaa sähkönmyyjää ja edellyttää tältä vakuuksia. Tämä on ongelmallista verkkoyhtiön "itseääräämisoikeuden" ja luottoriskin hallinnan kannalta. Asiaa on yritetty hallita pitkällä säädösosuuksella, miten luottoriskiä voidaan hallita. Riskiä ei kuitenkaan pystytä täysin poistamaan monimutkaisilla säädöksillä vaan myyjään liittyvä luottoriski (esim. konkurssitapauksessa) jää edelleen verkkoyhtiön kannettavaksi.

Hallituksen tavoitteeseen parantaa kokonais kuvaa asiakkaan sähkökustannuksista päästäisiin harmonisoimalla verkkoyhtiöiden verkkopalvelun maksukomponentit ja kehittämällä myyjien ja verkonhaltijoiden välistä tiedonvaihtoa esimerkiksi datahub -järjestelmän kautta aivan kuten esityksessä on ehdotettu. Tämä mahdollistaisi myyjille kokonaisraportoinnin asiakkaan kustannuksista tai asiakas voisi itse katsoa tiedot datahubista, kuten nykyisin voi tarkastella tuntikulutustietoja. Edellä oleva ei kuitenkaan edellytä yhteislaskutusta, vaan varsinaiset laskut jokainen yhtiö lähettäisi itse ja vastuut menisivät myynti- ja verkkopalvelusopimusten mukaisesti. Mitään erillisiä vakuusjärjestelyjä sähkönmyyjien ja verkonhaltijoiden välillä ja niihin liittyvää lainsäädäntöä ei tarvittaisi.

Edellä olevan perusteella katsomme, että esitetyn mukainen yhteislaskutus käytäntö on tarpeeton ja aiheuttaa suhteettoman monimutkaisen lainsäädäntötarpeen, turhan toimintatapojen ja järjestelmien yhteensovittamisen toimijoiden välillä, ylimääräisiä järjestelmä- ja vakuuskustannuksia sekä tarpeettoman luotto-/kumppaniriskin verkkoyhtiöille hallituksen esityksen tavoitteeseen nähden. Samaan tavoitteeseen päästäisiin kehittämällä kulutuksiin ja kustannuksiin liittyvää tiedonvaihtoa myyjien ja verkkoyhtiöiden välillä puuttumatta laskutus käytäntöihin.

2. Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa

Kuormien ohjaustarve ja joustopalvelut tulevat merkittävästi kehittymään lähivuosien aikana. Uuden lainsäädännön pitäisi mahdollistaa monenlaiset kehityspolut. Tulisi tarkkaan harkita mitä asioita määritellään laissa ja mitkä asiat pitää jättää asetus- tai määräystasolla säädettäväksi, ettei luonnollista kehitystä tarpeettomasti estetä.

Lainsäädännössä voitaisiin vaatia keskitetyn tiedonvaihtoyksikön ylläpitämisen kuormanohjausrajapinnan kehittäminen mahdollisimman avoimeksi sekä ohjausten antamisen, että ohjausten välittämisen suhteen niin sähkömittareiden kuormanohjausreleelle kuin myös avoimeen rajapintaan, josta ohjauksia olisi mahdollista viedä myös muihin järjestelmiin. Osa ohjaamiseen

soveltuvista kuormista ei ole helposti kytkettävissä mittarin kuormanohjausreleeseen vaan niiden ohjaaminen voisi tapahtua erilaisten koti- tai laitosautomaatiojärjestelmien kautta hyödyntäen kuitenkin kuormanohjausrajapinnasta tulevaa ohjauskäskyä.

Kuormanohjausrajapinnan käyttöoikeus pitää laissa määritellä loppukäyttäjälle tai hänen valtuuttamalleen toimijalle. Kuormanohjausrajapinnan pitää olla kuluttajan käytettävissä esimerkiksi selainkäyttöliittymän kautta ja siinä on oltava mahdollisuus erilaisten ohjauskalenterien tekemiseen. Asetuksella voidaan määritellä tarkemmin kuormanohjausrajapinnan toiminnallisuusvaatimukset.

Sihvo Petri
Tampereen Energia Sähköverkko Oy